

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26—
za en mesec . . . 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29—
za ostalo inozemstvo . . . 35—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24—
za en mesec . . . 2—
V upravi prejema mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7—
za Nemčijo celoletno . . . 9—
za ostalo inozemstvo . . . 12—

SLOVENEČ

Inzerati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . 15 "
za trikrat . . . 13 "
za večkrat primeren popust.

Paročna enanila, zabvale, osmrtice itd.:
enosolpna petlitvrsta po 2 v in.

Poslano:

enostolpna petlitvrsta po 40 vin.
Ishaja vsak dan, izveniši no-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Dr. J. K.: Naše jezikovno pravo
od Ferdinanda I. do Jožefa II.

Pred Ferdinandom I. nimamo nobenih zakonitih določil, kateri jezik naj se rabi. Latinščina je služila splošno izobražencem, torej tudi v uradnih rečeh; rabil se je pa tudi narodni jezik, o čemur smo že govorili.

Prvi pojav, da se nemščini daje prednost imamo v reškriptu cesarja Ferdinanda I. dne 8. avgusta 1555. Naslovljen je na doleneavstrijski vlad. Takrat so se štele med doleneavstrijske dežele: Avstrija nad in pod Anizo, Štajersko, Koroško in Kranjsko s priklopljenimi dominiji Slovensko marko, Metliko, Istro in Krasom, ter Goriško. Kasneje so se te dežele delile v Dolenjo, Gorenjo in Notranjo Avstrijo. K zadnji so spadale Štajersko, Koroško, Kranjsko s priklopljenimi pokrajinami in Goriško.

Imenovani reškript se tiče vseh sodišč v imenovanih deželah in določa pri njih izključno nemški jezik. Opozoriti pa moramo, da je v prvi vrsti ta reškript proti latinščini; vendar pa moramo iz drugih dejstev sklepati, da je hotel cesar s njim izpodrinuti tudi vse nemške narodne jezike. Na Češkem je bil pred l. 1526 izključno češki jezik v uradu dopusten. Češki stanovni so od vladarja Ferdinanda I. zahtevali, naj jim v pismu s češko pisavo in v deželni jezik potrdi zlato bulo Karla IV. Ferdinand I. jim je pa odpisal v nemškem jeziku, češ da stanovni pač ne bodo zahtevali kaj takega, kar je vladarju težko. Stanovi na Češkem so dobro izpregledali nevarnost nove vladne struje; zato jim je moral vladar dne 15. decembra 1526. obljubiti, da ne bo v deželnih uradih tujcev nastavljal, nego samo čehe. To se pa ni držalo. Že l. 1531 opominjajo stanovni kralja, naj ne dopušča tujcev na uradnih mestih. Šla je pa germanizacija; v tem oziru svojo pot. Nastavljali so se na Ogrskem in Češkem, kamo-li še le pri nas, vedno bolj nemški uradniki. Ta sistem se ni izumrl in zato ni čuda, če so se v 400 letih čisto slovenska mesta zmešala z nemškim elementom. Nemški urad-

Demnach so ist unser gnädigster Willen, daß es hinführen bei dem allen gemeinen Gerichtsbrauch bleiben und keinem gestattet werden sollte, in einer andern Sprach dann deutsch zu procediren.

niki so podpirali naselitev nemških obrtnikov in po ti poti so nastala sedaj tako zagrizena nemška gnezda v naši domovini.

Pribijmo ob ti priliki neovržno dejstvo: Germanizacija je pri nas izprva začela državna oblast in jo je dolgo časa sama državala. Nemški narod je šele v največjem času stopil na plan s to smerjo. Iz državnih, političnih razlogov se je razvilo pomemčevanje pri nas; narodni oziri so pri Nemcih nastopili v tem oziru šele v novejši dobi.

Drugi pomemčevalni dokument za naše dežele je instrukcija Leopolda I. dne 31. decembra 1669. za notranjo, dolenjo in gorenjo avstrijsko dvorno pisarno, ki splošno določa za njen delokrog nemški uradni jezik.

Samo Goriško kaže svojo samostojnost. Tam nemščina ni mogla naprej in se je vkljub vladnemu in nekaterih plemičev pritisku ohranila latinščina kot uradni jezik, ki se je kasneje zamenjala z laščino. Eden glavnih vzrokov je bil pač ta, da so s sedanega Primorskega in iz južnih Tirol pravniki hodili domala brez izjem študirat na laška vseučilišča, zlasti v Bolonjo in Paduo, ter niso, domov prišedši tudi kot notariji, sodniki, advokati znali nemškega jezika.

Za vojaštvo je Marija Terezija določila nemški uradni jezik dne 12. aprila 1766. Njen ukaz je zanimiv zavoljo tega, ker v njem konstatira, da osrednji državni uradi rabijo sploh le nemščino. Nemški značaj, kakor ga je hotel imeti Ferdinand

Damit aber eines und anderes gebürendenmaßen verrichtet, so wollen wir, dass alle und jede sachen gedachter unserer gesambten inner, nieder u. oberösterreichischen landen, derselbigen hochheit, recht, herrlich- und gerechtigkeiten, pfandschaftslösungen, regalien, privilegien, indult, confirmation, lehen, Verleihung und anders, wie solches namen haben inng, betreffend, in lateinischer und teutscher sprach expedirt, registrirt und in gunter ordnung gehalten.

So haben Ihre Mayst: aus dem Bewegungsgrund, dass überhaupt die hiesige Hofstellen, folgar auch der Hof-Kriegs-Rath an ihre Untergebene die Befehle in keiner anderen, als in der teutschen Sprach hinausgeben, allergnädigst anzubefehlen geruhet, dass hinführo alle an den Hof-Kriegs-Rath gestellt werdende Anfragen, Berichte und andere Vorstellungen, wie überhaupt die in die Erkenntniß der Stelle Einfluß nehmende Correspondenz nur allein in der teutschen Sprach abgefasset werden.

I., je torej v osrednjih uradih popolnoma zmagal.

Glede na jezik v naših šolah nimamo do Marije Terezije časa nobenih zakonitih določb; za ljudske šole so pač določili učni jezik tisti, kateri so jo državali. Učni jezik pri nas je bil splošno slovenski. Marija Terezija je prva leta poleg nemščine pospešavala tudi druge jezike in ni nobene sledi o kakih germanizacijskih namenih do l. 1774. Za Ogrsko je ukazala, naj vsak sedmih narodov v šoli goji svoj materni jezik, obenem se pa uči tudi nemščine, ki je izredno koristna (insigniter utilis). Za Češko opominja starše, naj pridnejše pošiljajo svoje otroke v češke šole, da se češčina zopet obnovi in ohrani (wiederum in aufrechten Gang gebracht und erhalten werden möge; dv. dekr. 9. julija 1763.). Obenem ukazuje, da se smejo nastavljeni na izpraznjena mesta samo taki, kateri znajo češki govoriti in pisati.

V šolskem redu l. 1774., ki ustanavlja nemško šolo, se kaže že brezdvoybe vpliv njenega sina Jožefa. Nemščina se sili v ospredje na škodo maternih jezikov. Na vso moč se dela na to, da se znanje nemščine razširi na Češkem, v naših deželah in v vojaški granici. Celo za veronauk se dovoljuje materni jezik samo začetkom; kasneje naj se poučuje tudi ta v nemščini. Doba pedagoških kozolcev in največjih kulturnih nesmisli se pričinja na šolskem polju, ki živi klavarno življenje še danes na Koroškem. Povsod drugod je šlo z germanizacijo v ljudski šoli, samo med Lahy na Primorskem, zlasti pa v Južnih Tirolih in v Galiciji ne. Lah se je branil, ker je imel za pomoč laške sosedne kraje, Poljak pa, ker se ga niso upali, komaj sprejeteja v državno zvezo, preveč pritiskati. Naročalo se je pa zlasti med poljskim plemstvom polagoma razširiti nemščino. (Dv. pis. 15. marca 1777). V političnih uradih in pri sodiščih se je tudi v Galiciji takoj uvedla izključno nemščina kot uradni jezik.

Geblerjevo izjavo, ki označuje smoter ljudskošolske germanizacije smo že prej navedli.

Delegacijsko zasedanje.

Bosonsko-hercegovske zadeve.

Del. grof Ray-Werszewicz zahteva, naj se grade strateško važne železnice in vojašnice v Galiciji. Nemec graja bosensko policijo in naglašja, da se v Bosni premalo za delavce stori. Del. Niedvíst zahteva, da naj se grade železnice na Tirolskem in da naj se izvede predloga o lokalnih železnicah.

Skupni finančni minister vitez Bilinski

izvaja, da ne upa veliko, da bi v doglednem času v Bosni prevzela pošto civilna uprava. Pravi, da za odkup kmetov ne more več kakor 10.000.000 letno izplačati. Bosni manjka učiteljev. Da dvigne šolstvo, namerava v ta namen 16.000.000 porabiti. Obe vladi imata že zakonske načrte o delavskem zavarovanju v rokah. Kar se tiče direktne ozkotirne železnice Split—srbska meja, so se za njo l. 1910. izjavili avstrijski delegati in deželni sabor. Zdej te proge ne more normalnotirno graditi. Na progi Banjaluka—Jajce v ozemlju Vrbasa bo stal km železnice 410.000, na progi Samac—Doboj pa 225.000 kron. Minister nato naglašja, da so zdaj težavni časi in da ne ve, če se bo mogla ustava v Bosni izpremeniti, na kar dela deželni svet, ki je upravičen, da to nasvetuje Bosensko-hercegovski sabor deluje in je napredek dežele zagotovljen. Rešil se je jezikovni zakon.

Za Bilinskijem podpira vladni zastopnik podmaršal pl. Arz Bilinskijeva izvajanja o železnicah z vojaškega stališča in naglašja glede na Reyeva izvajanja, da vojna uprava pozorno zasleduje stanje železnic in da se tudi Galicija ne zanemarija. Rey na to umakne svoje predloge. Del. Maistalka izjavi, da ga zadovoljuje izvajanja Stürgkha in da upa, da državni zbor reši predlogo o lokalnih železnicah. Ne strinja se z Bilinskijem o ozkotirnih železnicah. Denar za ozkotirne železnice se meče skozi okno, ker jih bodo morali tekom desetih let v normalnotirne izpremeniti. Po končnem govoru poročevalca dr. Korošca se neizpremenjeno odobri proračun skupnega finančnega ministra.

Ekspozé nemškega državnega
tajnika o mednarodnem položaju.

MALA OST PROTI AVSTRIJI. — ZA TROZVEZO. — OSTER NAPAD NA RUSKO JAVNOST.

V nemškem državnem zboru je včera govornik o zunanjih zadevah državni tajnik za zunanje zadeve Jagow.

Za bukareški mir.

Naglašal je, da se je napetost v Evropi polegla in da se je položaj na Balkanu ustalil, ko so udeleženci sprejeli v Bukarešti sklenjeni mir. Nujno želi, naj bi nihče ne oviral sklepov v Bukarešti sklenjenega miru in naj se nastale difference izravnaajo, nakar bo Nemčija vplivala, kolikor bo le mogla. Upa, da se tudi v Epiru ustalil mir, a v še neurejeni

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

»Ha-ha, hi-hi,« so ga oponašali braci - škratci na visokih skalah. Borut pa jih ni poslušal več. Šel je preko mrzle planote, da spleže po skalah na vrh snežnika. Tedaj pa je obstal hipoma in je gledal začuden kvišku. Zdelo se mu je, da so oživele bele skale. Kajti nekaj sivega je trepetalo tam gori in se je spuščalo vedno niže proti njemu. Borut je strmel in je ugibal, kaj naj pomeni to. Tisto sivkasto pa je zakrilo skalo in se je širilo vedno bolj. In že ni bilo več daleč od Boruta.

»To je megla,« se je domislil Borut hipoma in se je prestrašil. »Glej, prišla je, pa me zakrije. Kdo ve, če najdem potem pot iz nje? Običal bom v skalah, pa ne bom znal ne nazaj, ne naprej.«

Malodušen jes tal nekaj trenutkov na snežišču in je ugibal, kaj naj stori. Toda megla se je bližala vedno bolj. Razločno je videl, kako se je vzpenjala po skalah in se delila na vse strani. Zakrivala je že vse vrhove belih snež-

nikov; tudi gozdni parobki tam na sosednih gorah so bili že zakriti v meglo. Oster, močan veter je zapihal in je podil meglo pred seboj.

Borut je spoznal, da mora bežati navzdol. »Gorje mi, če me obda megla!« je mislil sam pri sebi. »Izgubljen sem potem, in nihče me ne more rešiti.«

Bežal je preko snežišča. Pričel se je spuščati po skalah navzdol. Toda bilo je težavno to plezanje, težavnejše nego prej, ko se je plazil navzgor. Za vsako stopinjo je moral iskati varne zaslombe, ker bi sicer zdrknul v brezdanji prepad. Ščemele so ga že roke, ker se je moral oprijemati ostrih robov. Krvavela so mu že kolena in po obrazu mu je tekel curkoma znoj. Toda ni se zmenil za to. Neutrudno se je spuščal navzdol in je bežal pred pretečo meglo.

Hvala sinjim bogovom! Ze je dospel do široke police, ki se je vila ob skali tja doli na zadnje snežišče. Mladec se je oddahnil, pa je pogledal kvišku, če jemegla že blizu njega. A glej — nič več se ni spuščala megla navzdol, ampak se je dvigala kvišku. Ze je morala biti blizu vrha, ki se je moral zdajpazdaj zasvetiti izza sivega zagrinjala.

»Hej, zastoj sem se je bal,« se je posmehal Borut. »Pa sem bežal kot jelen pred ostrim strelom.«

Ugibal je, kam bi se zdaj obrnil. Nazaj ne more več, ker je že prepozno. A za dom je še prežgodaj. »Po tej stezi pojdem,« je pomislil; »me že pripelje nekam. In morda zasledim divje koze. In morda se mi posreči, da ustrelim katero.«

Vsedel se je, pa je použil svoje borno kosilce. Potem pa se je plazil previdno po ozki polici. A ni se bal, četudi je strmel pod njim prepad in bi trebal le enega neprevidnega koraka, da bi strmoglavil v globočino. Mirno je stopal naprej in se je oprijemal gladke skale. Tako je dospel do visokega roba. Oprezno ga je preplezal in je pogledal na steno, ki je temnela tam nasproti. In tedaj je skoro vzkliknil na glas vsled srčnega veselja.

Glej, pred njim, na ozki stezi sredi stene stoji kakih deset divjih koz. Niso daleč od njega, in njegova puščica jih lahko doseže. In Borutu vztrepeče srce vsled razburjenja. Roka se mu trese, ko sname ostro puščico iz tula. Napne tetivo in pomeri. Puščica švistne v zraku in frči kakor jedrna ptica proti divjim kozam, ki stoje mirno sredi stene. Puščica prileti v trdo skalo in se odbije; potem pa pade ob steni navzdol in izgine v globočini. A ni zadela svojega cilja.

Kakih deset korakov so zbežale divje koze dalje, ko je priletela do njih

puščica. Potem pa so stale mirno in so gledale mladega, drznega lovca, ki je preskočil visoki rob in se jim je bližal na ozki stezi. Komaj dvajset korakov je bil še oddaljen od njih, ko se je ustavil in je pomeril vnovič. Puščica je švignila in se je zapičila v život zadnje divje koze. Zival se je vzpela kvišku; potem pa je strmoglavila v globočino. Takrat pa je zaslišal Borut presunljiv žvižg, kakor takrat, ko je videl prvič divje koze in so bežale preko snežišča. Obstal je in za trenutek se je stresel, misleč, da je zažvižgal človek nad njim. Ozrl se je kroginkrog, a ni videl nikogar. Samo divje koze so se umikale pred njim počasi in plašno. Naenkrat pa so obstale in so se obrnile proti njemu.

»Ha, v zagato sem jih zagnal!« je zaklical mladec veselo. »Ne morejo naprej, ne morejo! In zdaj bodo moje vse!«

In res — divje koze niso mogle več naprej. Pred njimi, nad njimi, pod njimi se je vzpenjala strma stena, katere ni mogla preplezati živa stvar. Borut je videl to, pa se mu je razveselilo srce.

»Heja, drage kozice, sedaj ste pa moje!« je zaklical in se je zasmehal. Naglo je šel po ozki polici. Kakih deset korakov je bil še oddaljen od koz, ko se je polica tako zožila, da ni mogel več naprej. Oprl se je v steno in je napel

Albaniji se razmere pač ne smejo z navadno mero presojsati.

Hvalisanje Rumunije.

Z zadovoljstvom približe, da se je skupnemu nastopu trozvezja posrečilo varovati v popolnem obsegu v prijateljskem sporazumu z Anglijo, Rusijo in Francijo upravičene koristi zvezne monarhije se tozadevnostin z Berchtoldovimi izvajenji v Budimpešti. Bistvena zasluga za to, kar je doseglo, gre premišljenemu, zmernemu in posredovalnemu stališču, ki ga je zavzela Rumunija. Velika modrost njenega vladarja in njegove vlade nam jamči, da se bo tudi v bodoče držala Rumunija po uspehu izkazane politike in da bo sodelovala naslonjena na stare prijatelje na to, da se ohrani po bukareških in londonskih sklepah obnovljeni mir.

Nibelungentreue.

Naglašja, da bo Nemčija oziraje se na pravice in koristi drugih držav zasledovala simpatično razvoj na Balkanu in da bo vedno trdno in odločno nastopala za svoje in svojih zaveznikov pravice in koristi, kadar in kjerkoli se bo za to pokazala prilika.

Vehementen napad na rusko javnost.

Na to govori o razmerju z Rusijo, s katerim se nemška javnost zadnje čase zopet bolj peča. Obsodba nemških zrakoplovcev je vzbudila veliko pozornost. Rusko vlado je nemška vlada naprosila, da naj jo kmalu o razlogih obsodbe obvesti. Ne more se dvomiti, da se že precej časa sem v gotovem delu ruskega časopisja Nemcem sovražno gibanje poostreje in da je to na raznih poljih dovedlo do skoraj sistematičnega boja. Tisti, ki so to kampanjo vodili, se ne morejo čuditi, če končno iz gozda odmeva tako, kakor se je vanj klicalo. (Jagow ima tu čisto prav. Iz ruskega gozda odmeva tako, kakor so Nemci vanj zaklicali! Nemški kancler je prvi govoril o bodočem spopadu med germanstvom in slovanstvom in Nemčija je prva svojo armado pomnožila!) Nemška vlada za različne izjave nemškega časopisja ni odgovorna. Reakcija v Nemčiji je le posledica akcije, ki jo je pričel del ruskega časopisja. (?) Kdor zasleduje časopisje v inozemstvu, ve, da nas in druge velesile z neenako mero presojsajo. Vsako izjavo naših neaktivnih častnikov, če ob priliki energično zarožljajo s sabljo, vsako izjavo na shodnih naših narodnih družtev, inozemsko časopisje s skrbnim obrazloženjem zabeleži. (Zato ker Nemci provocirajo!) Če nas pa z vzhoda ali z zahoda periodično in navadno istočasno (?) napadajo in nam groze, se za to izven Nemčije nihče posebno ne zmeni. (?) Ko se je naše časopisje s krepkejšimi izrazi branilo, je neki angleški list naglašal, da se vsled tega velesile trojnega sporazuma še bolj združijo. — Ponovi, kar je državni kancler pred enim letom izjavil: Ne poznamo realnih nasprotstev, ki bi ovirala mirno življenje sosednjih držav, Rusije in Nemčije. Tudi trgovinsko-politične težkoče, ki bi morebiti nastale, se bodo z dobro voljo lahko poravnale. Obsojati pa mora, da se vzbuja umetno antagonizem s tem, da se ljudske strasti razburjajo, ker v našem prenerveznem času

tetivo. In čez trenutek se je zvalila druga koza v globoki prepad.

Toda tedaj se je zgodilo nekaj čudnega. Oglasil se je zopet tisti presunljivi žvižg. Divje koze so se spustile v dir in so se bližale drznemu mlademu lovcu kakor strela. Na čelu pa jim je dirjal velik, močan kozel s prekrasnimi rogovi. Zapodila se je tropa naravnost proti dečku, in zdelo se je, da navali nanj z vso silo in ga prekotali v prepad.

S široko odprtimi očmi jih je gledal Borut. Lok mu je zdrknil iz rok. »Bogovi sveti, pridite mi na pomoč!« je zaklical in se je hotel obrniti, da bi zbežal preteči nevarnosti, a bilo je prepozno. Hipoma se je navalil nanj divji kozel in v svojem divjem diru ga je pahnil z ozke police. Borut je omahnil. Za hip se je še zgrabil za rob police in je zaklical vnoči: »Smiluj se, bogovi!« — Toda tedaj se privršale mimo druge koze in so ga odrinile v stran.

»Bog, ti dobroti Bog Razorjev!« je še zaklical Borut obupno; potem pa je strmoglavil v prepad. Sveta tišina je zavladovala pod strmimi, mrzlimi skalami.

Le tam doli ob snežišču se je prožilo kamenje. V naglem diru so priletele tja divje koze. Ustavile so se in so se ozirle nazaj daleč tja v tisto stran, kjer so prevrgle drznega lovca s strme skale. Potem pa so šle počasi in mirno proti trati, kjer je cvetelo tisoč rdečih cvetov dehtečega praveja.

Megla, ki je prišla še skoro do snežnih vrhuncov gora, se je naenkrat obrnila zopet navzdol. Ni bila več bela, ampak črno zamazana. Naglo se je podila od skale do skale in je kmalu obšla ves zagorski svet. Iz nje pa je pričel curljati gost mrzel dež...

(Dalje.)

se z vplivanjem po časopisju na dušo ljudstva igra z ognjem in obstoj take obojestranske razdražljivosti ni spošoben, da pospešuje uspešno vodstvo tekočih poslov. Upa, da se trudu obeh vlad posreči zgraditi jez proti tem nevarnim stremljenjem (nemškega nacionalizma). Misel, da se koristim obeh dežela najbolj ustreže s prijateljsko-sosednim skupnim življenjem, je zdrava in preizkušena po zgodovini. Upa, da se hoče tudi ruska vlada ne glede na navedena stremljenja držati starega prijateljsko-sosednega razmerja.

Nadaljnja razprava.

V razpravi, ki je sledila Jagowemu ekspoziciji, graja Wendel, da se v Nemčiji smatra zunanja politika za tajno vedo. Wendel očita nemški politiki, da je ob balkanski krizi za avstrijsko politiko capljala. (II) in da ni krotila gorečnosti svoje zaveznice. — Dr. Spahn (centrum): Nemčija ne zasleduje hegemonije. (?) Za Nemčijo in Avstro-Ogrsko je trozvezja življenjska potreba, a trozvezna pogodba ne obsega vseh razmer zveznih držav. Trdi se, da je Nemčija sklenila z Avstro-Ogrsko dogovor glede na ekspanzijo Avstro-Ogrske v Makedoniji in v Albaniji, kar bi znani pogodbi nasprotovalo. Tudi Tittoni je izjavil, da se je dala garancija italijanski politiki na Balkanu, o čemur hočemo jasnosti. Nastopi za to, da naj se že končno uredi vprašanje o samostojnosti papeža. — Jagow izjavi, da se Nemčija ni udeležila veta, ki ga je stavil proti izvolitvi Rampolle v imenu Avstro-Ogrske takratni kardinal. — Gotheim graja, da je nemška diplomacija odpovedala, ker je v balkanski vojski preveč jadrila v vodi avstrijske politike. (?)

Proces Sviha.

(Poročilo »Slovenca« iz Prage.)

Nadaljnje zasliševanje prič.

V nadaljnjem zasliševanju prič so prišla na dan dejstva, ki ne bodo ostala brez nadaljnjih sodnih posledic. Zlasti mnogo senzacije je zbudila izpovedba priče poslanca Klofača v avditoriju.

Pod imenom »Wiener« — več oseb.

Urednik Spatny od »Češkega Slova« je izpovedal kot priča, da ga je konfident Mašek, ki je leta 1909. umrl v splošni bolnišnici, pozval k sebi in mu povedal, da je v službi policije neki »Wiener«. Pod tem imenom pa se skriva več oseb. Obljubil je, da bo preskrbel podrobnosti. Preden pa je do tega prišlo, je Mašek izginil iz bolnišnice. Pozneje je izvedel, da je umrl.

Kompromitujoče listine skrivnostno izginile.

Priča Adolf Stejskal, zastopnik avtomobilne tvrdke Lavrin in Kliment, je izpovedal: Bil je prijatelj arhitekta Heberla, sina nekega člana ravnateljstva »Narodnih Listov«. Nekoč mu je pokazal Heberle razne listine v zadevi te afe. Pozneje pa mu je telefoniral, da je več listin izginilo. Sumil je takrat, da je prišel v njegovi odsotnosti Sviha v njegovo stanovanje in ukradel listine.

Dr. Sviha je z ozirom na to izpoved izjavil, da ni bil nikdar pri Heberlu in da ga sploh ne pozna.

Urednik Anyž umorjen?

Priča Stejskal je izpovedal nadalje, da mu je Heberle pripovedoval, da ima občutek, kakor da bi bil urednik Anyž zločinsko spravljen s sveta in da se sam boji za svoje življenje.

Ugodne priče za Sviha.

Priča Wallašek, upravitelj okrajne bolniške blagajne, je izpovedal, da se je dne 29. aprila peljal iz Kraljevega gradca v Prago in da brzojavka, ki jo je dobil takrat Klima in je bila podpisana z imenom »Karel« ter je vabila na neki sestanek, ni mogla biti odposlana od Svihe, ker se Sviha ves čas ni od njega ganil. Sviha zato tudi ni mogel oddati brzojavke.

Tudi priča Freibler, agent banke »Slavije«, je potrdil, da je bil dne 22. aprila Sviha v Litomyšlu pri neki zapni seji. Izjavil je, da Sviha tega dne ni mogel v Pragi konferirati s Klimom.

Priča Wilde, urednik »Narodnih Listov«, je izpovedal, da je govoril s Klimom o aferi in da mu je Klima rekel: »Na svojo častno besedo vas zagotavljam, da ni dobil Sviha od mene nobene denarja.« Ko ga je nato vprašal, ali more na svojo častno besedo povedati, da ni Sviha dobil denarja od Chuma ali od kakega drugega višjega gospoda, Klima ni odgovoril. Priča se je temu čudil in rekel v nadaljnjem razgovoru: »Čudim se, da ne gre Sviha pred porotno sodišče.«

Soproga dr. Klime je izpovedala kot priča, da je pač znana z ženo dr. Svihe, a da je z njo le malo občevala. O sestanku v Cesarskem parku, pri ka-

terem naj bi bili tudi ona in Svihova žena navzoči, ne ve ničesar, ker se ni česar ne spominja.

Veliko senzacijo so zbudile izpovedbe priče

poslanca Klofača.

ki je izpovedal: Čul sem, da bo imela akcija proti Svihi velik vpliv na prihodnje volitve. Jaz sem zaupal našim poslancom in zlasti Svihi. Tekom 14 let sem si pridobil mnogo izkušenj z državno policijo. Dognal sem, da so bili za menoj poslani vohuni v Belgrad, Lvov in Krakov. Jasno je, da ima država v svojem zastarelem sistemu konfidente. Zaradi tega se tudi nikoli nisem udeleževal strankinih posvetovanj. Čim manj se udeležujejo ljudje takih posvetovanj, tem bolje je. Sviha me ni nikdar kaj izpraševal in tudi nisem opazil pri njem kake radovednosti, celo takrat ne, ko sem bil v Belgradu. Kar se tiče naše politike, stojim na stališču, da je potrebno iti tudi čez meje naše monarhije, da se jih lahko spozna iz lastnega vidika.

Priča Bastyka — podkupljen? — Poštnega uradnika hotel podkupiti?

Med splošnim presenečenjem je nato poslanec Klofač izpovedal, da je dopoldne prišel k profesorju Masaryku v porotni dvorani neki mlad človek, ki se mu je predstavil in dejal, da bo proti Svihi nima idealnega ozadja, ker more potrditi, da je dobil Bastyka denar, in sicer 2800 K. Nekoč je bil namreč jurist Bastyka pri njem zaradi fotografiranja dokumentov in mu je rekel: »To je kupčija! Dobim za to 2800 kron!« Od koga naj bi dobil Bastyka denar, ne ve. Nadalje je poslanec Klofač izjavil, da ve poslanec Striberny ime nekega poštnega uradnika, ki se vozi z ambulanco. Tega uradnika je komisar Klima podkupil, da je postal policijski vohun. Imel je nalogo, krasti pisma, ki so bila določena za nemški narodni svet. Klima je menda temu uradniku obljubil, da ne bo kaznovan, ako pride stvar na dan. Priča sam ni nekoč v enem tednu dobil 7 pisem.

Dr. Bouček: Zaradi tega se mora Klima zapreti. Dostojen uradnik ne dela kaj takega.

Dr. Bouček Klofaču: Ali veste, da je bil Klima tudi vaš strankin tajnik? Klofač: To vem.

Dr. Bouček prosi, naj se ta izjava protokolira, da bo mogel državni pravnik uvesti preiskavo.

Poslanec Klofač je izpovedal v nadaljnjem zaslišanju, da je bil ves presenečen, ko je zvedel o groznih obdolžitvah proti Svihi. Sviha mu je s solzami v očeh zatrjeval, da so vse obdolžitve neresnične. Vprašanje, ali mu je mogoče dr. Klima posodil denar, je dr. Sviha odločno zanimal. Rekel je Svihi: »Ako si nedolžen, se moraš braniti z vsemi močmi. Vsi častni možje morajo počakati s svojo sodbo. Ne gre samo za obdolžitve posameznika, temveč tudi organizirane mase.« Klofač je potrdil, da je Sviha dobival podpore od svojega bratranca in da je volilne stroške dr. Svihe plačala strankina organizacija. Mogoče pa je tudi, da je dobil dr. Sviha denar od svojega bratranca tudi za volitve. Klofač je nato pripovedoval o pripravah za izlet čeških poslancev v Belgrad in kako se je ta načrt ponesrečil. Peljal se je sam v Belgrad, a so ga v Zemumu pridržali. Če bi se tudi drugi češki poslanci peljali z njim, bi se jim ne zgodilo bolje. Nameravano potovanje je nekdo izdal vladi. Pripovedovalo se je takrat, da je zvedel o potovanju namestniški svetnik baron Braun in sporočil ministrstvu. Ze takrat je spoznal priča, da se važne zaupne zadeve izdajajo oblastem, ter je bil prepričan, da mora biti v neposredni bližini vohun. Bil je trdno prepričan, da je ta izdajalec pripadnik njegove stranke in čudno je, da se od početka afe Sviha kaj podobnega ni več pojavilo.

Popoldne se je razprava nadaljevala in je zagovornik dr. Rašin izjavil: Poslanec Klofač je dopoldne izpovedal, da pozna prof. Masaryk nekega mladega človeka, ki je izrazil o priči Bastyka sumnjo, da je podkupljen z 2800 K. Predlaga zato, naj se zasliši kot priča prof. Masaryk, ki je v dvorani, da bo izpovedal, kdo je oni mladi človek, da se ga eventualno pokliče tudi pred sodišče.

Sodišče je nato sklenilo, da se profesor Masaryk zasliši.

Profesor Masaryk kot priča.

Profesor Masaryk je izjavil, da je bil dopoldne povabljen v neko vinarno v Palackyjevi ulici, kjer bo čakal nanj nek mlad človek in mu dal podatke o Bastyki. »Šel sem,« je pripovedoval Masaryk, »v vinarno, kjer sem dobil dotičnega mladega moža, kateremu pa sem na zahtevo obljubil, da ne bom ničesar, kar mi bo povedal, uporabil, zlasti ne v procesu.« Profesor Masaryk

je zato prosil, naj se ga od nadaljnega pričevanja oprosti.

Dr. Rašin je protestiral proti temu in izjavil, da je v interesu češkega naroda, da pride na dan popolna resnica.

Po kratkem posvetovanju je sklenil senat, da se profesor Masaryk zasliši nadalje.

Ali je Bastyka podkupljen?

Profesor Masaryk je nato izpovedal, da mu je oni mladi človek povedal, da je bil že v svojih gimnazijskih letih tovariš jurista Bastyka. Pred tremi leti ga je Bastyka naprosil, če bi mu fotografiral nekaj listin, kar pa se mora zelo hitro zgoditi, v par minutah, najbolje na kakem hodniku ali pa v klozetu. Prošnjo je odklonil, Bastyka pa ga je osebno še prosil, naj mu napravi fotografije ter je pristavil, da se s tem lahko zasluži veliko denarja. Kljub temu pa mu je vseeno odbil prošnjo. Bastyka je imel že takrat čudno navado, da je iskal znancev med sinovi policijskih uradnikov. Nekega dne mu je Bastyka pripovedoval, da nujno potrebuje 800 K, ker se je seznanil z neko deklico, kar ni ostalo brez posledic. Prošnjo, da bi mu posodil 800 kron, je odbil. Ko je postala afera Sviha v javnosti znana, je prišel Bastyka zopet k njemu in mu je rekel, da je bila takrat zadeva z deklico zelo draga; veljala je 2800 kron. Vprašal je pa Bastyka: »Kje si pa dobil denar?« Bastyka je odgovoril: »To so plačali ljudje, ki pač imajo denar.«

Na vprašanje senatnega predsednika je izpovedal prof. Masaryk, da je oni mladi človek, ki je to pravil, kandidat filozofije Vlasiha, sin dobro situiranega hišnega posestnika v Pragi.

Dr. Rašin je nato predlagal, naj se zasliši še enkrat priča Bastyka in dijak Vlasiha.

Bastyka je nato izpovedal, da pozna dijaka Vlasiho.

Po nadaljnjem zasliševanju je izpovedal prof. Masaryk, da se v zadevi popotovanja v Belgrad ne more govoriti o kakem izdajstvu, ker je za to popotovanje vedelo zelo mnogo ljudi in ni šlo za nobeno tajnost.

Ukradena pisma?

Naslednja priča poslanec Striberny je izpovedal, da mu je neki narodno-socialni poštni uradnik zaupno povedal, da ga je policijski komisar Klima skušal pregovoriti, naj bi mu preskrbel za visok honorar korespondenco nemškega narodnega sveta v Třebenicah iz poštne ambulance na železniškem vaku. Poštni uradnik pa je to ponudbo odločno odklonil. Priča je nadalje izjavil, da se je Sviha zelo redko udeleževal sej izvršilnega odbora narodno-socialne stranke.

Nato je bila zaslišana

Žena dr. Svihe,

ki je izpovedala, da je živel nje mož primerno svojim dohodkom ter ni imel nikdar kaj pretiranih izdatkov. Volitve niso povzročile nobenih velikih stroškov, sploh pa je te stroške poravnal njen sedaj umrli bratranec. Njuno življenje v Zamberku je bilo meščansko. Ona in njen mož sta živila zmerno. Na vprašanje, kako sodi o obdolžitvah proti njenemu soprogu, je odgovorila, da je popolnoma prepričana o njegovi nedolžnosti.

»Wiener«-minister.

Priča jurist Woldan, sin vdove Woldan, ki je bila uradnica pri praški policiji, je potrdil vse včerajšnje izpovedi priče Bastyka. Njegova mati mu je pripovedovala, da ji je Klima na očitjanje, da občeje s Sviho javno, odgovoril, da občeje namenoma s Sviho popolnoma javno, da izgleda to občevanje kot prijateljsko, ker se njega kakor tudi Sviho opazuje. Po Redlovi aferi je rekla njegova mati komisarju Klimi, da je grozno, ako taki ljudje zavzemajo najvažnejša mesta. Klima ji je odgovoril: »Kaj hočete, naš konfident Wiener lahko postane celo minister.« Gospa Woldan je menila: »Potem imate pa že veliko protekcijo.« Klima ji je odgovoril šaljivo: »To si lahko mislite. Upam, da postanem še policijski predsednik.«

Izstop gospe Woldan iz policijske službe.

Priča nato opisuje, kako sta po odkritjih v »Narodnih Listih« policijska uradnika Chum in dr. Klima prišla k njegovi materi, ki se je javila kot bolna, in izrekla sum, da je gospa Woldan izdala celo zadevo »Narodnim Listom«. Klima je menil pri odhodu, da mu je gospa Woldan z odkritji o Svihi zelo škodovala. Priča je šel, ker njegova mati ni hotela več iti v urad, na policijo ter je govoril s komisarjema Slavickom in Klimom zaradi odpusta njegove matere iz službe. Pri tej priliki je izjavil dr. Klima, da se mu je s priobčenji v »Narodnih Listih« zelo škodo-

valo. V ostalem je priča potrdil izpovedbo Bastyka glede vsote 3000 K, ki jih je dal Klima za volitve dr. Svihi.

Razprava se danes nadaljuje.

Današnja razprava.

Danes opoldne smo prejeli iz Prage naslednje brzojavno poročilo:

Zanimivo zaslišanje zanimivih prič.

Danes se nadaljuje razprava o aferi Sviha. Dopoldne sta bila konfrontirana filozof Vlasija in priča Bastyka, o katerem je trdil Vlasija, da mu je Bastyka dejal, da je dobil od Mladočehov 2800 K, s katerimi je poravnal neko svoje razmerje do nekega dekleta. Obe priči sta ostali pri svojih izjavah. Veliko senzacijo je povzročil predlog dr. Boučeka, naj se zasliši bančni uradnik Novak o svoji izjavi, da ima dokaze o tem, da je mladočeška stranka mnogo veljalo, da je dobila nekaj obtežilnega materiala proti Svihi. Dr. Rašin se protivi temu predlogu, češ, da sta že dr. Kramar in tajnik mladočeške stranke kot priči izjavila, da mladočeška stranka za to stvar ni izdala niti vinarja in da so vse osebe, ki so kaj izdale, storile to iz narodnega idealizma. Mladočeška stranka iz vladnih krogov ni dobila nič materiala proti Svihi. Po obravnavi bo stvar češkega naroda, preskrbeti osebe, posebno gospo Woldan, ki so izgubile službo, ker so storile svojo narodno dolžnost. Sodni dvor je sklenil, da bančnega uradnika Novaka zasliši.

Dr. Sviha zaslišan kot priča.

Nato med splošno pozornostjo nastopi dr. Sviha kot priča. Najprej prebere predsednik sodišča poročilo dr. Klime o dogovoru čeških strank glede zadnjih državnoborskih volitev, o katerem dolže dr. Sviho, da ga je izdal dr. Klimi. Dr. Sviha izjavi: »Narodni Listi« so me obdolžili, da sem konfident praške politične državne policije proti mesečni plači 600 do 800 K in da zato izdajam interne dogodke in zaupne stvari čeških strank. Izjavljam pod častno besedo in v polni zavesti svojega sedanjega položaja, da nikdar nisem bil policijski konfident, da nikdar nisem od policije dobil in ne sprejel denarja, da nimam nobenih zvez z njo, da ji nisem dal nobenih poročil na razpolago, da nisem ne dr. Klime ali kakemu drugemu nastavljenju praške policije kaj izdal. Z dr. Klimom sem mladostni prijatelj ter sem bil referent na zborovanjih državnih uradnikov in uslužbencev, na katerem je bil dr. Klima vladni zastopnik. Moje razmerje do dr. Klime je bilo vedno korektno, nikdar mu kake stvari nisem izdal, pa tudi vladi nisem nikdar nič izdal o internih čeških zadevah. Nikdar nisem živel preko svojih dohodkov. — Dr. Sviha govori dalje.

Notranje politične razmere v Srbiji.

Za časa vojne je bil srbski narod složen, v svesti si velike naloge, katero je bilo treba rešiti. Ko pa se je pričela likvidacija balkanske vojne, so se zopet začeli strankarski boji.

Takoj po boju je začela opozicija »samosvalcev« in »nacionalistov« zoper vladojočo »radikalno« stranko svoje delo. Kar je dosegla Pašičeva vlada, to je bilo vse nič; politika ni dosegla po mnenju opozicije prav nobenega uspeha, ampak doživela je samo občutne poraze. Kar je Srbija pridobila, to ji je pridobil meč, ne diplomatska peresa. Za Makedonijo se ima Srbija zahvaliti armadi, ne Pašiču. Ali je potem čudno, da je vojaštvo postalo še bolj samozvestno?

Velike kalamitete je povzročil nereden železniški obrat v navadnem življenju. Stroji so bili zavaljo hude uporabe za časa vojne skoro izkurjeni, vagoni dolgo časa za vojaške transporte rezervirani, na postajah pa se je kopičilo v magacinih blago, da dolgo ni bilo govora o kakem rednem prometu v starem, še manj pa na novem ozemlju. Pošta in brzojav sta funkcionirala, pa le tako, tako; poklicali so sicer večšake iz Nemčije, a papirni referati in dolge teoretične študije v ministrstvih niso pomagale veliko. Trajalo je precej dolgo, predno se je dalo količikaj uvesti nekaj red. Ker je zastajala trgovina, zato je prišlo polagoma tudi do male denarne krize; ta sicer ni bila tako občutna, da bi bili konkurzi podili drug drugega, a obrestna mera je rasla od dne do dne. Zlasti hipotekarni kredit je postal prav pereče vprašanje in vlada bo imela mnogo dela, predno bo mogla zadati na deželi in v mestih brez razlike vladajočemu oduševstvu smrten udarec in predno bo osamosvojila potom zadružništva srednje močne srbske kmete. Kakor kmetje, tako so trpeli tudi uradniki in častniki vsled visokega podražanja živil in stanovanj, dočim so plače ostale neizpremenjene. Kolika nezadovoljnost vlada med stalno plačanimi osebami, to je očividno pokazal pred nekaj meseci zagrojeni stražnik srbske duhovščine, torej onega činitelja v narodnem življenju, ki je navadno najskromnejši in najbolj rezerviran. Da so učitelji

nezadovoljni, to pa ni specifično srbski pojav.

V očigled tem dejstvu, katera so bila vladi dobro znana, je bilo upanje opozicije, da sčasoma radikalce izpodrine, precej upravičeno. Da se ohrani na krmilu, zato se je radikalna stranka pri volitvah za občinska načelstva začela pogajati s samostalci in naprednjaki in v lepem številu občin je zmagala ne vladna, ampak kompromisna lista. To je opozicijo še bolj odbrnilo, in v skupščini je bila vlada prisiljena popustiti, če je hotela dobiti pravočasno rešen proračun; zato, in da se ohrani na krmilu, je vlada privolila v sklicanje velike narodne skupščine, katero je opozicija zahtevala, da se revidirajo prav važne točke srbske ustave, in revizijski problem se danes prav živahno diskutira.

Na ta način je upala vlada, da bo mogla v miru in pokoju delati v skupščini in izven nje, da si za prihodnje izbore pripravi novo sigurno večino. A to upanje se je izjalovilo vsled konflikta, ki je nenadoma izbruhnil med civilno in vojaško oblastjo.

Nenadoma — na videz; v resnici pa ta konflikt ni novega datuma, ampak jako star. Vsi se spominjamo živo onih groznih bajk, ki so in še krožijo o »črni roki«, t. j. o tajni častniški vladi. Kaj je na tem bilo, oziroma kaj je še, tega seveda javnost ne ve; vemo pa, da je konflikt med vlado in častniškim zborom javno se pokazal že za časa krize o portfelju vojnega ministra, ker vlada ni hotela in po pravici bodi rečeno, z ozirom na finančno stanje kraljevine tudi ni mogla dovoliti ogromnega vojnega proračuna, kakor ga je zahteval vojni minister. Drugič je odlikovanje gotovih oseb po boju pretiriranje nekaterih ravnotako zasluženih moč vzbudilo med častniki dokaj nevolje in le s težavo se je posrečilo Pašiču odprti prepad premostiti in dobiti sedanjega vojnega ministra. V Novi Srbiji pa je trajal odkrit razpor med vlado in med častniki dalje: vlada je hotela, da se vojaške oblasti podrede civilnim, vojaški zapovedniki pa so zopet zahtevali pravo vrhovne komande zase, češ, mi imamo nalog, da obranimo in očuvamo novo zemljo, katero smo mi priborili. Vrh tega ima armada v novem ozemlju, kjer velja izjemno stanje, po naravi stvari važnejšo nalogo in vlogo kot civilna oblast. Gener. Damjan Popović je glasno povedal to svoje in svojih vojaških drugov mnenje in je zato bil poslan v pokoj, kar je bilo za častniško glasilo »Pijemont« signal za odkrit boj proti vladi in strastni napadi na vlado kažejo, da se za Pijemontovim hrbtom skriva precej močna sila! Vlada na te napade ni mogla molčati. Najprej je segla na častniško udruženje, katero preskrbljuje častniški zbor z mnogimi dobavami. Odkrite so velike nerednosti v društvu, poneverjenja dosežajo ogromne vsote, a vključ temu so častniki izvolili pri občenem zboru stari odbor! Kaj se dá iz tega dejstva sklepati, tega ni težko uganiti.

V ta ostri konflikt je zapletena baje tudi krona, ki se je postavila iz umevnih vzrokov na stran častnikov, tako da bo vlada morala v gotovih ozirih precej odjenjati, da se vsaj za silo zamaši vrzel, ki se je odprla med njo, med krono in vojaštvom.

Nekateri listi pozivljajo vse stranke k edinstvu, kažoč na zunanji politični položaj in »še nedovršene narodne ideale«. Vendar pa ni upati, da se strankarski boj kmalu poleže, bržčas se bo še hujše vnel. Vojska je s svojimi političnimi in gospodarskimi posledicami vse narodovo življenje vrgla na nov tir. Tak preobrat pa je nujno zvezan z velikimi notranjimi krizami.

Dnevne novice.

+ **Osebnostna vest.** Deželni glavar dr. Šusteršič se je podal z včerajšnjim nočnim vlakom v nujnih deželnih zadevah na Dunaj. — Vrne se v nekaterih dneh.

+ **Francoski in jugoslovanski vprašanje.** Francoska javnost se posebno zadnji čas za Jugoslovane zelo zanima. Znano je, kako je francoski poslanik Cambon v poslaniški reuniji v Londonu napravil v razgovor Cuvajev komisarjat. Te dni je pisal »Temps« o tržaškem vprašanju jako zanimiv članek. Dne 5. t. m. pa je predaval na slavni Sorbonni Vladimir Zagorsky, učenec slovečega zgodovinarja Denisa, o hrvatsko-srbskem vprašanju. Predavanje je otvoril Denis sam, ki je dejal, da se hrvatski glas čuje zdaj po vsej Evropi. Naj bi Hrvatstvo zasijala boljša bodočnost! (Velik aplavz.) Potem je govoril Zagorsky in sicer popolnoma v zmislu znanega hrvatskega historika kanonika Račkera in škofa Strossmayerja, da so Hrvati in Srbi po bistvu en narod, da jih je zgodovina vedno ločevala, da pa morajo za tem težiti, da se premosti nasprotstvo med katoliško-zapadno in pravoslavno-vzhodno kulturo, da se tako zedinijo. Zagorsky je potem kazal projekcije iz hrvatskih dežel, zlasti so ugajale sli-

ke dalmatinskih mest. Občinstvo je burno ploskalo. Med navzočimi so se nahajali vsi odličnejši francoski politiki, žurnalisti, umetniki, srbski poslanik Vesnić, ataše ruskega poslanstva Jurjevič, avstroogrski podkonzul grof Montecuccoli, veliko francoskih akademikov, več Poljakov in hrvatska ter srbska kolonija v Parizu. — Kakor se vidi, propaganda sa jugoslovansko jedinstvo obvladuje inozemstvo, kjer ima svoj središče v Parizu. Zdi se, da je v tem oziru najbolj delaven Vesnić, ki je eden najizobraženejših in najbolj delavnih srbskih diplomatov, kateremu se je tudi posrečilo spraviti konkordat-ska pogajanja s Sv. Stolico v ugoden tir. Dobro bi bilo, če bi se francoska javnost seznanila tudi s hrvatskim državnopravnim stališčem, kakor ga zastopa katoliško slovensko ljudstvo in pretežni del hrvatskega. Mimogrede rečeno, bi tudi ne bilo nič napačnega, če bi se tuji svet poučil o škandaloznih razmerah na Koroškem.

+ **Bodimo previdni!** Grof Berchtold je po svoji naravi blag gospod, ki se s prekanjenostjo ruske diplomacije ne more meriti. Ko je on podpiral Rumunijo, je Rusija Bulgarijo, ko se je pa Berchtold za Bulgarijo zavzel, se je Rusija za Rumunijo, obakrat s tako rafiniranostjo, da je uspeh bil brezdvomno na strani Rusije. Kljub temu upa grof Berchtold, da bo vsaj v prihodnje boljše in menda prav Rusiji pripisuje odslej najlepše namene. Mi iskreno želimo, da bi se ne motil, toda različne stvari govore zoper samozvestni optimizem našega ministra za zunanje zadeve. Ne glede na oboroževanje Rusije je opozarjati na sledeče: 1. Obisk Talaat-bega pri ruskem carju v Livadiji. 2. Konferenco ruskega pariškega poslanika Izvolskega s Cambonom in sir Greyem v Londonu pretekli četrtek. 3. Snovanje neke nove rusofilne stranke pod vodstvom Dimitrijeva na Bulgarskem.

+ **Višek nemškonalne predznosti** se mora imenovati odprto pismo tržaške »Wochnpost« na nemške delegatje v delegacijah. Pismo ne zahteva nič manj in nič več, nego da naj ti delegatje zahtevajo od poveljnika vojne mornarice, da bi pri prihodnjih istrskih deželnozbornih volitvah vplival na to, da bi volilci vojne mornarice ne dali svojih glasov hrvatskemu kandidatu in ne pomagali k okrepljenju hrvatskega življa v Pulju, ampak da bi podpirali tatinsko iredentovsko kamoro. Razume se, da to svojo nezaslišano zahtevo utemeljujejo in podkrepljujejo z nesramnimi denuncijacijami in sumničanjem hrvatske lojalnosti nasproti državi. Saj smo tako Slovenci kakor Hrvati navajeni na tovrstno rokovnjaško orožje nemških nacionalcev, toda v tem slučaju in v zvezi z zahtevo, da mornarični poveljnik omeji volilno svobodo podrejenih mu volilcev, je ta napad naravnost gorastasen. Vprašamo: Komu v prid pa naj pri volitvah podležejo Hrvatje, komu v prid naj se prepreči njih razvoj? Ali ne v prid tiste laško-liberalne kamore, ki je svojčas kot zastopnika puljske mestne občine poslala k pogrebu Oberdankove matere mestnega uradnika? Tiste kamore, katere gospodarstvo z mestno občino so ravno volilci vojne mornarice brezobzirno obsodili in pripomogli, da se je nesramnemu plenjenju davkoplačevalcev napravil konec? Res, v lepo zvezo spravljajo nemški nacionalci vojnomojnarične poveljnike. Za Hrvate in Slovence je pa le častno, če jih tisti ljudje, ki jemljejo v zaščito notorične Oberdankovce, dolže nelojalnosti.

+ **Za smeh in kratek čas.** Suspendirani g. Berce pravi v »Narodu«, da je njegove »drame« kriv »Šusteršičev ministrski sedež«. Berce pravi tudi, naj ljubljanski knezofkof občuduje njegovo »odpuščujočo krščansko ljubezen«; če bi on hotel, bi svoje »štrene« na nemško prevedel in svojega mučitelja storil popolnoma nemogočega. V teh hudih in težkih urah jo, hvala Bogu, vsaj Berce kakšno pove! Kam bi prišli, če bi ga ne imeli? Priporočamo ga uredništvu »Bodeče Neže« kot prvo moč!

+ **Učiteljsko krškega okraja.** Na dan uradne konference ima »Pedagoško društvo v Krškem« svoj občni zbor. Iz vabila v »Učiteljskem Tovarišu« se da sklepati, da bo general Humek zbral okrog sebe svojo četo ter jo po svoji navadi vnel za boj proti S. L. S. Naši somišljeniki se tega zborovanja seveda ne morejo udeležiti. One gg. tovariše in tovarišice pa, ki sicer niso v našem taboru, a imajo samostojno sodbo in ne drve z izdajatelji »Dneva« in »Bodeče Neže« čez drn in strn, pa vprašamo, je li res v blagor učiteljskega stanu, če se udeležijo take prireditve, ki ima vse kaj drugega kakor pravi pedagoški namen?

+ **Slana po Dolenjskem.** Dne 13. maja je zapadel sneg po višjih gorah na Dolenjskem (Kum, Gorjanci, Kočevski hribi). Vsled tega je bila noč jako mrzla. V četrtek zjutraj smo opazili

močno slano skoraj povsod. Tudi po vinogradih je imela trta lističe zmrznjene. Koliko je slana naredila škode, se bo čez dan opazilo. Okrog pol 7. ure je k sreči megla nastopila. — V Belikrajini ni bilo nič slane.

+ **Prvi občni zbor Vincencijeve konference v Kamniku** se je vršil v nedeljo dne 10. maja ob pol 5. uri popoldne v dvorani »Kamniškega doma«. Zborovanje otvoril predsednik tukajšnje podružnice Vincencijeve konference g. nadučitelj Jernej Cenčič s pozdravom na vse navzoče; predsednik centralnega sveta V. K. g. kanonik dr. Jos. Gruđen poda zgodovinsko sliko karitativnega delovanja svete katoliške Cerkve, poudarjajoč zlasti velik pomen duhovne, duševne miloščine, ki dvigne dušo in srce siromaka. Tajnik gen. lektor P. Ciprijan Napast oriše ustanovitve, življenje in delovanje kamniške konference od početka do sedaj. Konferenca se je lepo razvijala. »Mi iščemo siromakov, ne oni nas!« je ljubeznivo naglasil g. referent. Ko še blagajnik g. Gregor Kratner poroča o blagajniškem delovanju ter predloži vester račun dohodkov in stroškov, povzame besedo g. kanonik Ivan Lavrenčič ter se iskreno zahvali skrbnemu, požrtvovalnemu odboru, delavnim in podpornim članom — vsi so složno delovali v blagor trpečega bližnjika! — navdušujoč vse za nadaljno delo, nakar predsednik g. Cenčič zaključi zborovanje. Udeležencev je bilo iz vseh slojev častno število.

+ **Nova cerkev v Mirni peči.** V nedeljo 17. t. m. bo v stari župni cerkvi zadnja božja služba; popoldne ob 2. uri bo imel mil. g. prošt dr. Elbert poslovilni govor v stari cerkvi.

+ **Glede skrivalniške nagrade v zadnjem »Domoljubu«** pripominjamo, da je najbolj umestno, ako se od te stvari ne pričakuje prevelike koristi. Prvi more biti namreč samo eden in v Ljubljani so imeli list v rokah že v sredo popoldne. Ako bi pa vključ temu še kdo ne hotel slušati našega nasveta, naj naslovi svoje pismo na upravo našega lista, ki ga bo obvarovala eventualne škode.

+ **Angleški poslanik v postojnski jami.** Dne 13. t. m. je poslanik Velike Britanije na Dunaju pl. Bunsen obiskal postojnsko jamo.

+ **Nesrečna smrt cele družine.** V Bieniku nad sv. Duhom pri Zagrebu se je v noči od 12. na 13. t. m. zadušila cela družina Josipa Matuna. Njegova žena je bila perica in je prala za zagrebške meščane. Ponoči se je perilo na ognjišču kuhalo; po nesreči so se vnele lesene grede in v dimu, ki je nastal, se je zadušila cela družina štirih članov, to je 47letni mož Josip Matun, 40letna njegova žena Ana, 13letni sin Jakob in 7letna hčerka Jelica. Ker zjutraj ni bilo nikogar na izpregled, so šli sosede pogledat in našli celo družino mrtvo.

+ **Razpis učiteljskih služb.** Na štiri razredni ljudski šoli v Knežaku v šolskem okolišu Postojna je razpisano nadučiteljsko mesto. Prošnje do 7. junija.

+ **O Viktorju Grossu,** tem najostudnejšem zločinskem subjektu, ki je kakor posebljena kuga hodil po Hrvatski ter otroval in uničil mnogo mladih življenj, poročajo hrvatski listi naravnost nezaslišane stvari. Tako je večkrat na osješkem državnem kolodvoru s slaščicami traktiral mlade deklice in jih zvalil v bližnji hotel. Vsled neke visoke protekcije in intervencije se pa Grossu ni nič zgodilo, marveč je policija diktirala le majhno globo. Nekoč je na javni ulici drzno nadlegoval ugledno gospodično, za kar ga je neki častnik s sabljo usekal po glavi. Celo na pokopališču je zasledoval majhne deklice. Ko je služkinja Roza Leljak, ki jo je bil zapeljal Gross in potem seveda pustil, izvršila na njegovem novorojencu detomort nato še sama skočila v vodo, a bila rešena in postavljena pred sodišče, in ko je izvršila samoumor druga njegova žrtev prodajalka Valerija Blažekovič, je zagrebško novinstvo brezobzirno nastopilo proti lopovu Grossu; toda le ta jih je tožil in častnikarji so mu morali dati javno zadostitev in preklcati, kar so o njem pisali. Ravno takrat je imel Gross neke želne gradbe v rokah ter se je javno hvalil, da se nikogar ne boji; neko noč je celo streljal v orfeju in dobil za to neznanatno denarno kazen. Neki častnikar, ki je proti Grossu nabiral gradivo in pisal proti njemu, se je moral pod vsestranskim pritiskom z Grossom pobotati na sodnijo, podavši mu pismeno izjavo, ki se je priključila Grossovim tožnim spisom. Umevno, da je sedaj celi pošteni hrvatski javnosti odleglo, ko je lopova končno vendarle dossegla roka pravice. Sicer se širijo govorice, da se vplivne osebnosti trudijo, da bi bil proti visoki kavciji izpuščen na svobodo ali pa oddan na opazovanje v Stenjevac, toda kakor za enkrat kaže, se Gross ne bo izlahka iz-

muznil. Dne 14. t. m. je na Grossovo pri-
tožbo senat zagrebskega sodnega stola po-
trdil zaporno odredbo preiskovalnega sod-
nika Orbana in tako ostane nevarni zločin-
ec za ključavnico.

— **Pivo bo cenejše?** »Česke Slovo«
poroča, da so sklenile kartelirane pivov-
arne znižati cene piva za 1 krono.

— **Aretirana ponarejalca denarja.** V
gostilno G. Stranišaka v Zaprtešcu sta te-
dni prišla pit dva mlada fanta in zapitek
hotela plačati s ponarejenim 20kronskim
bankovcem. Gostilničar je poklical orož-
nike, ki so fanta aretirali. Dognalo se je,
da sta to 18letni Vekoslav Navrkal in 20-
letni Vinko Kozar, izučena trgovska po-
močnika, ki sta se pa zadnji čas bavila sa-
mo s ponarejanjem denarja. V njunem sta-
novanju v Zagrebu so našli vse polno pri-
prav za ponarejanje 10-, 20- in 50kronskih
bankovcev, kakor tudi ukradeno trgovsko
blago.

— **Se napil in umrl.** Dne 11. t. m. je
šel 50letni dninar Jožef Vidmar iz Selc
v gozd nabirat drv. Medpotoma mu je po-
stalo slabo, sesedel se je in umrl. Vidmar
je bil isti dan prišel iz deželne bolnišnice,
kjer je bil na črevih operiran. Proti prepo-
vedi zdravnika pa je bil po stari navadi
spil zopet veliko žganja, kar je najbržeje
njegovo smrt povzročilo.

— **Težko ranjen.** 29 let stari hlapec
Franc Kranjc v Šmartnu je bil te dni od to-
variša udarjen s polenom na glavo in težko
ranjen.

— **Grd oče.** V Mačkovcu so zaprli
čevljarja Antona Šenica, ker ga je hči,
ker ni mogla več prenašati splošne go-
vorice, ovadila, da jo že dolgo tega zlo-
rablja.

— **Povozil jo je.** Tako je tarnala
10. t. m. 18letna Karolina Kacin. Ljud-
je so prihitali in videli na pragu popol-
noma raztrgano enoletno telico gospo-
darja Femca. Kacin je gnala govedo k
potoku. Ob 6. uri 21 minut bi moral
vlak oditi iz Novega mesta in pasirati
Muhaber ob 6. uri 30 minut. Kacin je to
dobro vedela in se po tem tudi ta dan
ravnala, toda vlak je imel topot zamu-
do, zato je ravno, ko je prišla na želez-
niški tir, pripuhal 10 do 15 korakov za
živino. Strojvodja je dajala zname-
nje, a ta se za to ni zmenil in je povozil
najlepšo telico. Strojvodja se piše
Muhardt.

— **Kratka razlaga božjih zapovedi**
— izdalo in založilo katehetsko dru-
štvo — je zopet na razpolago v proda-
jalni »Kat. tiskovnega društva« (Nič-
man) v Ljubljani.

O SRBSKEM KONKORDATU S SVETO STOLICO.

»Reichspost« poroča, da bodo do-
tični dogovori kmalu zaključeni. Srb-
skih predlogov glede uvedbe slovan-
skega bogoslužja Vatikan menda ni
sprejel. Da so preliminarji podpisani,
trdijo tudi »Zürcher Neueste Nach-
richten«, ki pravijo, da se Vatikan baje
ni oziral na tozadavne pomisleke na-
šega poslanika pri Vatikanu.

VOLITVE V GALICIJI.

»Poljska kor.« poroča, da gališki
deželni zbor ne bo več zboroval. Na-
menništvo v Lvovu ima že sestavljene
volilne imenike po izpremenjenem vo-
lilnem redu. Ko se te priprave končajo,
se objavi cesarjeva sankcija volilne
preosnove. Istočasno se gališki deželni
zbor razpusti in razpišejo nove volitve
v prvi polovici julija. Volitve izvedejo
koncem septembra ali pa začetkom ok-
tobra.

EPIROTI IN ARNAVTI.

»Köln. Volkszeitung« poroča iz
Drača: Boji v Epiru se vsak dan pooj-
strujejo. Epirotski ostaši se povsod pri-
bližajo Arnavtom do 3 km, ko se pa
vname boj, se četaši umaknejo, name-
ste jih grški redni vojaki. Merodajne
osebe na Krfu zagotavljajo, da so glede
na Epirote razočarani. Grška vlada je
prisiljena, da namešča povsod četaše z
dezertirji grške armade. Argyrocastra
Grki še niso oficijelno izročili. Arnavti
so prodrli proti Argyrocastru in se tam
uspešno bore. V Korici se Arnavti iz-
borno drže, a njih izgube so velike. Ni-
zozemski častniki zatrjujejo, da so Epi-
roti pri Argyrocastru križali ženske, in
da so našli v cerkvah na stotine po-
morjenih žena in otrok. »Daily Tele-
graph« poroča: General de Weer je po-
ročal v Drač, da so četaše povsod oja-
čili redni grški vojaški oddelki v uni-
formi. V Korici vjeti Grki so izpoveda-
li, da so se boja v mestu udeležili grški
častniki in da so med okupacijo grške
oblasti dopustile, da so snovali Epirote
čete, ki so jih oborožili s topovi in stroj-
nimi puškami. Iz Drača se poroča, da
so se prekinila pogajanja z
Epiroti. Albanski delegat pri med-
narodni kontrolni komisiji Mehdi bej
je brzojavil albanski vladi, da zahtev
Epirotov Albanija ne more odobriti in
da so zato prekinili pogajanja. Vlada
mora nadaljevati oboroževanje, ker

more epirotsko vprašanje le meč odlo-
čiti. »Wiener Allgemeine Zeitung« in
»Albanska korespondenca« pa trdita,
da pogajanja niso prekinili.

ŠVEDSKI KRALJ OZDRAVEL.

Švedski kralj je 14. t. mes. v gradu
Drotthingholm predsedoval ministrskemu
svetu in je zopet vlado prevzel, ker je
ozdravel.

Štaterske novice.

— **Sreča mariborskega odvetnika.** Ne-
davno je bil mariborski odvetnik dr. Mrav-
lag pri nekem tovarnarju na Dunaju, kate-
remu je vpričo njega ponujal neki izumi-
telj za malo ceno na prodaj patent za nov
način izdelovanja kos. Tovarnar je ponud-
bo odklonil, medtem pa je stopil dr. Mrav-
lag z iznajditeljem v dogovor in se kmalu
z njim pogodil. Kmalu nato je dr. Mravlag
pokazal patent nekemu tovarnarju kos, ki
mu ga je takoj odkupil za milijon kron in
mu izplačal znesek 700.000 K, medtem ko
se je dr. Mravlag obvezal, da bo ostali zne-
sek prevzel v delnicah. Kakor poročajo, bo
nova iznajdba znatno pocenila izdelavo kos.

— **Sprememba posesti.** Znano večje
posestvo Antona Praznika, gostilničarja
in trgovca v Zabukovci pri Žalcu, je
sedaj prešlo v last Ivana Malusa iz Bi-
zeljskega.

Ljubljanske novice.

— **Ij Občinstvo in deželna bolnišnica.** Glas
iz občinstva. Vedno bolj se množe pritožbe,
da na porodniškem oddelku ljubljanske
bolnišnice ni drugega razreda. Na zahtevo,
da se v bolnišnico sprejme v drugi razred,
se kratkoma odgovori, da ga ni. Ta ne-
dostatek je občutna škoda za davkoplače-
valca, ki je vsled tega primoran iskati
zdravljenja in nagle zdravniške pomoči v
dragih zasebnih zdraviliščih. Ne vemo, ka-
ko pride uradnik, naš kmet, boljši posest-
nik in tudi delavec do tega, da ima poleg
nesreče še ogromne stroške, ki mu nastane-
jo v zasebnih zdraviliščih potem, ko bi
zdravniško pomoč v deželni bolnišnici do-
bil za primerno ceno. Prepričani smo, da
je ta nedostatek deželnemu odboru nepo-
znan in smo uverjeni, da bo deželni odbor,
ki je znan po svoji človekoljubnosti in skrb-
i za vse stanovce, ukrenil vse potrebno, da se
vpelje na porodniškem oddelku ljubljanske
bolnišnice drugi razred in to tem bolj, ker
eavno tisti, ki žele oskrbo v drugem razre-
du, to sami plačajo in pride to v korist de-
želnemu zakladu, ki itak nosi ogromne
stroške za deželne dobrodelne zavode. Sob-
primernih za drugi razred je na porodni-
škem oddelku dovolj.

— **Ij Tobačno delavstvo na Rožniku.**
V nedeljo dne 17. majnika priredi sve-
to mašo s pridigo na Rožniku ob 8. uri
zjutraj zavijalnica smodk, ob 9. uri pa
oddelka svaščic in zavijalnice svaščic.

— **Ij Prva bojna ladja s slovenskim ime-
nom »Triglav«.** Kakor že znano je imenoval
naš presvitli vladar pred kratkim izgotov-
ljeno bojno ladjo-torpedorušilec »Triglav«,
ki je 83,5 m dolga, 7,8 m široka in ima
850 ton. Stroji imajo najmodernejšo parno
turbino in imajo 26.600 konjskih sil. Ladja
vozi z hitrostjo 33 morskih milj na uro. —
»Triglav« ima brezžični brzojav, je oboro-
žen z 8 brezostrelnimi topovi, med kate-
rimi imata dva 10 cm kaliber in ostalih šest
topov pa 7 cm kaliber. Poleg tega se na-
hajata na brodu še dva dvocevna torpedo-
strelna aparata. Dve sliki te ladje na mir-
nem in na viharjem morju sta lepo raz-
stavljeni v izložbi g. J. Kette, Franca
Jožefa cesta. Sliki je napravil gosp.
Maks Rossek, orožniški stražmojster
v Pulju in sta isti naprodaj.

— **Ij Pravni praktikant g. Viktor Moro** je
danes v Gradcu promoviral za doktorja
prava.

— **Ij Pohvala.** Zborno poveljstvo je pol-
kovnemu zdravniku dr. Rudolfu Trenkler-
ju, ki je prestavljen k 47. polku v Gorico,
izreklo pohvalno priznanje za njegovo
uspešno delovanje v Ljubljani.

— **Ij Umrli** so v Ljubljani: Alojzij Levec,
sin tovarniške delavke, 3 mesece. — Ma-
rija Kermelj, hči delavke, 1 mesec. — Ivana
Molek, posestnikova hči, 18 let. — Ivan
Frelih, poljski dninar, 21 let.

Zadnje vesti.

CESARJEVA BOLEZEN.

Dunaj. Cesar je noč dobro prestal brez
presledkov ter je spanec vplival zelo okre-
pljujoče. Splošno zdravstveno stanje je temu
primerno.

KOŠUTOVA BOLEZEN.

Budimpešta. Košut je tako slab, da je
smrt pričakovati v par urah.

LETOŠNJE VELIKE VOJAŠKE VAJE.

Dunaj. Letošnje velike vojaške vaje bo
vodil nadvojvoda prestolonaslednik Franc
Ferdinand. Vadili bodo od 1. do 5. septem-
bra na zahodnem Ogrskem. Udeležbo se jih
deli 6. pehotne divizije v Gradcu, cela 14.

pehotna divizija v Požunu, 31. in 32. pe-
hotna divizija v Budimpešti, 33. peh. divi-
zija v Komornu, deli 36. pehotne divizije v
Zagrebu, 81., 82., 73. in 79. honvedna pe-
hotna brigada, 3. kavalerijska brigada v
Mariboru, deli 4. (Budimpešta) in 8. (Za-
greb) kavalerijske brigade, 5 honvedskih
huzarskih polkov, vsa artiljerija 4. in 5. in
del 3. (graškega) armadnega zbora; formi-
rali bodo 9 pehotnih in 3 kavalerijske divi-
zije. Tudi deli dunajskega armadnega zbo-
ra se udeležijo velikih vaj.

MORNARICA V VOLIVNEM BOJU.

Pulj. Organ mornarice poroča, da
bodo volivci mornarice pri letošnjih
deležnozbornskih votvah postavili la s t-
n e g a k a n d i d a t a. (To je vse dobro,
a pri ožji volitvi se bodo le morali odlo-
čiti ali za Hrvata ali za kandidata ire-
dente!)

IZPREMEMBE PRI PRAŠKI POLI- CIJI.

Praga. »Prager Tagblatt« poroča z
Dunaja, da so odkritja v Švihovem
procesu napravila v dunajskih vlad-
nih krogih zelo mučen vtis. Izjavlja
se, da notranji minister nikakor ne
more odobravati ali celo prikriti postop-
panje praške policije. Gotovo je zato,
da se bodo pri praški policiji izvršila
številna osebna premeščenja. Tudi sta-
lišče praškega policijskega ravnatelja,
dvornega svetnika Křikave, je oma-
jano.

OFICIJELNA VEST O KONKORDATU.

Belgrad. Vladna »Samouprava«
javlja, da je konkordat med Srbijo in
Sveto Stolicco sklenjen.

VTIS NEMŠKEGA EKSPZEJA V PARIZU.

Pariz. Vtis, ki ga je napravil tu
ekspozé nemškega državnega tajnika
Jagowa, ni slab. Posebno se opaža, da
je Jagow kljub nedvomnemu poudar-
janju, da Nemčija Avstrijo zvesto pod-
pira, slednjo le precej močno zadel z
odločno izraženo željo, naj nihče buka-
reškega miru ne skuša prevreči. V tem
se kaže tudi močna antibulgarska
smer nemške politike, ki se je v celi
balkanski krizi kazala. Tudi je Jagow
jasno pokazal simpatije Nemčije do
Grčije in željo, naj bi radi epirskega
vprašanja in vprašanja egejskih oto-
kov ne prišlo do nobenih resnih kom-
plikacij. Hude besede državnega tajni-
ka nasproti ruski javnosti pa se tu sma-
trajo kot pogrešene, če morda ne izra-
žajo želje, naj bi ruska vlada pansla-
vizem krotila. Kar se tiče ostale deba-
te, se je precej pokazalo, da večina dr-
žavnega zbora poiaja slejkoprej veliko
važnost na prijateljstvo z Rusijo. O Av-
striji se je precej neprijazno govorilo,
če se pomisli, kako Avstrija zelo pod-
pira nemško politiko. Za zdaj ima go-
vor Jagowa ta pomen, da je pokazal,
da Nemčija odločno brani stališče, da
naj na Balkanu ostane tako, kakor se
je, leta 1913. v Rukareštu sklenilo.

SESTANEK CARJEV Z RUMUNSKIM KRALJEM.

Peterburg. Peterburški dvorni krogi
trde, da se ob odkritju spomenika Aleksan-
dru III. v Kišinevu sestane ruski car in
carica z rumunskim kraljem.

1. MAJ V RUSIJI.

Peterburg. Tu stavka 30.000 delavcev.
Tudi vse tiskarne počivajo. V Novgorodu
stavka 9000 delavcev. V Kievu je stavka v
številnih tovarnah, tiskarnah in obrtnih de-
lavnicah. Časopisi niso izšli. V Moskvi je v
stavki 25.000 delavcev. Sicer je pa prvi maj
po celi Rusiji miren.

DRUŠTVO RUSKIH DELAVCEV RAZ- PUŠČENO.

Most. Tukajšnji ruski rudarji so
osnovali »Rdeče rusko društvo«, ki ga
je pa sedaj oblast razpustila. Orožniki
so konfiscirali društvene knjige. V sta-
novanjih društvenih funkcionarjev so
bile izvršene hišne preiskave. Nekateri
so bili aretovani radi veleizdaje, a so
jih zopet izpustili na svobodo, vendar
pa se vseeno še vodi proti njim pre-
iskava.

ŠOLSKA POSTAVA V BELGIJI.

Bruselj. Parlament je novo šolsko po-
stavo sprejel s 68 glasovi večine. Liberalci
in socialni demokratje so s protestom pred
glasovanjem zapustili zbornico.

TAMPICO ZOPET ZAVZELI VSTAŠI.

Washington. Tampico so zavzeli vsta-
ši, ki so pridrli v sredo mesta. Na velikem
trgu se je bil krvav boj. Vladne čete po-
izkušajo na begu po železnici priti do Par-
huza. Državni urad bo pričel pogajanja z
vstaši.

ZEDINJENE DRŽAVE IN MEHIKO.

Washington. General Garcia Pena je
prevzel mesto generala Maasza višje po-
veljstvo mehikanskih čet izven Veracruz.
Amerikanci so proglasili blokado prista-

nišč Puerto Plata, Monte Christo in San
Domingo, ki so v rokah vstašev.

POTRES NA HRVATSKEM.

Zagreb. V Glini se je čutil večera
potres. Na zgradbi nove šole se je po-
rušil strop.

GROSSOVA AFERA.

Zagreb. »Slobodna Rieč« trdi, da
skuša arhitekta Grossa predvsem osvob-
diti šef zagrebske policije Mrao-
vič, intimen prijatelj bana. Čudno je,
da vladne »Narodne Novine« napada-
jo pod pretvezo morale ostale liste, ki
o tej aferi poročajo.

PLOVBA PO PANAMA-PREKOPU.

London. Redna plovba po panam-
skem prekopu se je pričela.

PARNIK PONESREČIL.

London. Parnik »Turret-Hill« z 290
tonami se je pri Louthwoldu ponesre-
čil. Kapitana in enega mornarja je
sprejel na krov neki belgijski parnik.
O ostali posadki ni sledu.

DIJAK RELEGIRAN ZARADI TIHO- TAPSTVA.

Bonn. Na tukajšnji univerzi je bil
izključen dijak Karel Otten, ki se je pe-
čal s tihotapstvom saharina ter skupi-
ček dajal za anarhistične namene. Za-
deva bo seveda prišla tudi pred so-
dišče.

Ali ste že odposlal položnico „Slovenski Straži“?

Primorske vesti.

— **p Italijani med seboj.** Milanski
»Secolo« prinaša iz Trsta dopis o ita-
lijanskem nedeljskem shodu v gledali-
šču Politeama Rossetti, v katerem med
drugim pravi, da je bil shod sklican
proti želji voditeljev italijansko-libe-
ralne stranke, in da so bili zato odsot-
ni župan, poslanci, mestni svetovalci
in drugi odličnjaki liberalne stranke.

— **p Prva glavna skupščina inženir-
ske zbornice v Trstu.** Italijanska veči-
na odbora inženirske zbornice za Pri-
morje, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu
sklicuje prvo glavno skupščino za 23.
t. m. Na to skupščino so dobili tudi slo-
vanski inženirji samo italijanska vabi-
la. Kakor čujemo iz inženirskih kro-
gov, utegne ta skupščina biti precej
burna, ker italijanska večina v odboru
o vsaki priliki zapostavlja interese slo-
vanskih inženirjev.

— **p Komodnost računskega oddelka pri
tržaškem namestništvu.** Kakor znano, so
dobili uradniki in državni uslužbenci po
novi, od 1. septembra 1913 veljavni služ-
beni pragmatiki nakazano od centralne
vlade diferenco med tedanjimi prejemki in
onimi nove službene pragmatike. Zadevna
nakazila so bila že davno dana. Uradniki
pri sodnji, pošti in celo orožniki so že
prejeli svoje zneske. Izjemo, seveda kakor
vedno, občutijo edino uradniki in usluž-
benci pri političnih oblasteh. Tako še do
danes ni računski oddelek tržaškega na-
mestništva nakazal podrejenim političnim
uradnikom in uslužbencem nanje pripada-
jočih zneskov. Čujejo se povsod prav pikre
opazke na gospode računskega oddelka.
Nekateri postajajo nejevoljni, ker vsakdo
je že davno računal s tem zneskom in svo-
jem domačem budgetu, toda gospodje tr-
žaškega namestništvenega računskega od-
delka so zelo komodni gospodje. »Počasi!
Počasi!« to je njih princip. Apeliramo na
merodajne činitelje, da stvar pospešijo,
kajti sodni in drugi državni uradniki so že
davno prejeli zadevne zneske.

— **p Niso hoteli priseči hrvatski.** Pri
letošnjem vojaškem naboru v Bujah,
ki se je vršil te dni, je bilo potrjenih
samo 6 mladeničev v vseh treh razre-
dih. Ker so bili ti mladeniči iz hrvatske
okolice Buj, jim je naborna komisija
tudi pripravila hrvatske namembni-
ce. Toda nekateri Bujčani so jih nahu-
skali, da niso hoteli sprejeti hrvatskih
listin. Ravno tako so izjavili pri pri-
segi, da ne razumejo hrvatski in so
zato zahtevali italijansko prisego.

— **p Kringa v Istri.** Dne 13. t. m. je
padel s n e g na Učki in na gorah v Ci-
čariji. Bati se je pozebe v slučaju jas-
nih noči. Uničeno bi bilo sadje in
grozdje. Bog nas varuj te nesreče! Pre-
cej mrzlo je. V noči od 13. na 14. t. m.
je bila slana v nižavah, dolinah in dol-
cih; je precej škode.

— **p Fina gospodična.** Gospodična Sil-
vija Comel (Komel), navdušena Itali-
janka, se je prvega majnika ob pogledu
na slovenski manifestacijski sprevod
tako razjarila in čutila tako razžaljeno
v svojem italijanskem čustvovanju, da
je smatrala za potrebno, braniti oma-
deževano čast tržaškega italijanstva s
tem, da je vrgla na slovenske manife-
stante — »copatos«. — Za ta svoj juna-
ški čin je bila policija odklovala z dese-
timi kronami, ki jih mora plačati, če
neče iti 24 ur v zatuhli zapor.

p Pospeševanje industrije v Fur-lanji. Občina Cervinjan je izjavila, da odstopi brezplačno potrebna zemljišča onim podjetnikom, ki nameravajo v Cervinjanu ustanoviti kako industrijo in da jih oprosti tudi občinskih doklad. Ako bi se dotične tovarne zgradile izven kraja, bi občina zgradila tudi potrebne dovozne ceste in dovolila drugačne olajšave.

p Zelenjadni trg v Gorici. Dne 12. t. m. je bilo na goriskem trgu prodanih 20 meterskih stotov črešenj po 68 K, 40 kg jagod po 1 K 60 vin., 30 meterskih stotov graha po 48 K in 12 meterskih stotov po 88 K.

p Podržavljenje policije v Trzinu. V najkrajšem času uvedejo v Trzinu na Goriskem (Monfalcone) državno policijo. Dosedanja občinska policija ni kos vsem nalogam, ki jih stavi vedno bolj naraščajoča industrializacija Trzina. — V merodajnih političnih krogih tudi resno razmotirajo vprašanje, da se istotako tudi v Piranu uvede državna policija zlasti z ozirom na bližnje kopališče Portorose, kamor zahaja vedno več tujcev in kjer ne vrši dosedanja občinska policija svoje kopališkim razmeram odgovarjajoče službe.

p Tatvina. Na parniku »Dardaria« družbe Tripovich & Co. je 18letni ladijski natak Kristo Longin iz Dalmacije ukradel iz miznice kabine ladijskega kapitana Ant. Kovačevića znesek 580 K ter šel popivat v staro mesto v Trstu, kjer so ga v ne- gostilni aretirali. Pri njem so našli še 400 kron.

p Lakota. Zaradi tatvine je bil aretiran Franc Škamperle, brezposelni kovač iz Senožeč, ker je ukradel svojemu steno- vanjskemu tovarišu tesarju Ludviku Fabjanu srebrno uro in še nekaj druge drobnarije v skupni vrednosti 21 K. Na policiji je Škamperle priznal čin, izgovarjajoč se, da je bil lačen in da je vse prodal nekemu neznancu za 1 K 40 h.

p Zagoneten beg. Nekemu carigradske- mu turškemu paši je utekla iz harema žena Lemna. Na Lloydovem parniku »Linz« je došla v Trst, kjer išče pomoči in varstva proti svojemu možu. Dama je iz odlične turške rodbine, ki igra v Carigradu važno politično vlogo.

SLOVSTVO.

Včeraj je izšel težko pričakovani: **Kažipot za izbiro šol in poklicev.** (Z dodatkom o notranjem ustroju najvažnejših šol.) Sestavil Fr. Jeran, profesor na c. kr. realki v Ljubljani. Strani 64, cena 60 vin. — Knjižica je predvsem namenjena staršem, ki si čisto hudo glavo ubijajo, kam bi dali sina, da bi ga pripravili do poštenega kruha, namenjena pa tudi dijakom, ki iz raznih vzrokov ne morejo gladko stopati na istem zavodu od stopnje do stopnje, ampak si morajo šolo in poklic prebrati. Na strani 4.—10. gospod pisatelj našteva, kam se lahko obrne učenec po dovršeni ljudski šoli, strani 7.—10. po dovršeni meščanski šoli, strani 10.—18. po dovršeni posameznih razredih srednje šole (gimnazije ali realke). Stran 19.—64. pa je opisan notranji ustroj dotičnih šol in zavodov. S posebno skrbjo je obdelana c. kr. obrtna šola v Ljubljani; za obrtnimi šolami našteva gospod pisatelj trgovske, poljedelske in gozdarske šole, potem šole za sadjarstvo, vinarstvo, vrtnarstvo, pivovarstvo; dalje mornarske šole, c. in kr. vojaške učne zavode, pa tudi o meščanskih šolah govori (str. 62), katere je »Slovenec« pred nekaj tedni toplo priporočal. Knjižica nam bo vsem obzorje razširila, da bomo poleg gimnazij videli še tudi druga pota, ki vodijo do izobrazbe in kruha. Rodila jo je živa potreba, kajti nič podobnega doslej še nismo imeli. Mogoče, da prva izdaja še ni popolna (in kdo prav pogodi ob prvem lučanju?), a začetek je storjen, in tega smo silno veseli. Hvaležni smo »Društvu slovenskih profesorjev«, ki je knjižico sprožilo in založilo, hvaležni pa tudi gospodu pisatelju za nemali trud pri sestavljanju. In zdaj sezite po njej: starši, ki zdaj ob koncu šolskega leta premišljate, kam s sinom; dijaki, ki ste v zadregu, kam zanaprej; ljudski učitelji, ki se od vas poslavlja šoli odrasla mladina; uredniki političnih naših dnevnikov, ki ob koncu šolskega leta lahko zastavite pe-

ro in besedo, kam naj se obrne tok učeče se mladine; vi, naši politiki, ki vam bo knjižica »molče trobentala«, koliko raznih šol imajo na primer Nemci ali tudi Čehi, in kako malo mi (in še od teh so nekatere zaspale, na primer gozdarska šola v Idriji!); sezite po nji tudi duhovniki, kajti »dvomljivcem prav svetovati« je zlasti vaša vzvišena naloga, in knjižica bo v tem dobro pomagala. — Dobiva se tudi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

V. Zun: **Dohodnina.** Cena 1 K 60 vin.

Knjigo je setavil strokovnjak Valentin Zun, tajnik v c. kr. finančnem ministrstvu, ki je že znan veščak v davčnih zadevah. Knjiga ima poleg poljudnega stvarnega in temeljitega pouka o novi osebnodavčni noveli tudi mnogo praktičnih vzorcev, ki olajšujejo pravilno napoved in bo vsakdo lahko uveljavil vse postavne odtegljaje. Zlasti določbe o samskem davku in pa o vpo- gledu v knjige najdejo gotovo zanimanje v najširših krogih.

Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Dolžan, Knjiga uradnih vlog. Cena 3 K, vez. 4 K, po pošti 20 vin. več. Ta knjiga prinaša največjo izbiro sodnih vlog za vse prilike. Knjiga navaja poleg vlog v izvenkazenskem sodnem postopanju (varuštvo, skrbstvo itd.) tudi vse obrazce vseh navadnih civilnih tožb, ki spadajo v področje okrajnih sodišč. Obrazložene so tudi kazenske vloge in silno stroga doletila glede poslednje volje (oporoke), katere pojasnjujejo mnogi vzorci. Knjiga, ki bo vsakemu, kdor ima opravila z javnimi oblastmi, dobrodošla, se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Serravallo
železnato Kina-Vino
Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovan in častni diplom k zlati košaji.
Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Med 1000 zdravniških sprječeval.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
— TRST-Barkovje.

Petrove kaoljice
Prekušen in izvrstno lek proti akutnim in kroničnim boleznim želodca, črev, jeter, ledvic in obliati. Petrove kaoljice so sestavljene iz zeliščnih sokov, ki blagodejno učinkujejo na prebavo. Pomagajo vsakomur proti slabi prebavi, slabostim, kroničnemu kataru želodca in črev. Pomirjajo živce in krepi cel organizem. — **Petrove kaoljice** so zakonito zavarovane in se razpošiljajo širom sveta.
Steklenica velja 50 vin., 12 steklenic K 5.—, 24 steklenic K 10.—.
Dobiva se v lekarni »pri Sv. Petru«
FR. SULLER, Zagreb, Vlaška ulica 91.
kakor tudi v vseh ostalih lekarnah.

Išče se za **velikomestno mlekarno**, v kateri se maslari ter razpečava mleko, izvežban

mlekar.

Ponudbe z navedbo referenc pod »Veščak 1662« na upravnistvo tega lista.

9 popolnoma novih kompletnih

oken

iz mecesnovega lesa, 2-25 × 1-05 metra svetlobe, so po nizki ceni napredaj pri Janko Predovču, Ambrožev trg 7.

Naročajte „Slovenca“!

Kurzne cene

dne 14. maja 1914.

Državne rente.	K	h
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	81	95
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan—jul.)	81	93
4-2% avstr. velj. papir. renta febr.—avg.)	85	05
4-2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	85	40
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	100	45
4% avstr. krona renta (marec—sept.)	82	45
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	82	35
4% ogr. renta v zlatu	97	70
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910. . . .	80	20
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913. .	89	30

Druge javne zadolžnice.

4% kranjsko deže no posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko deže, melior. pos. iz l. 1911.	95	—
4 1/2% kranjsko deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	81	50
4% obveznice Rudolt. železnice	84	85
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolnj. železnice	81	50

Srečke.

4% drž. srečke iz l. 1860, po 500 gld. a. v.	1620	—
4% drž. srečke iz l. 1860, po 100 gld. a. v.	432	—
Državne srečke iz l. 1864, po 100 gld. a. v.	675	—
Državne srečke iz l. 1864, po 50 gld. a. v.	334	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870, po 100 gld.	272	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	—	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	240	50
Bav. lik. budimp. iz l. 1886, po 5 gld.	25	25
Ljubljanske srečke po 20 gld.	56	—
Rudeči križ avstr. iz l. 1882, po 10 gld.	51	75
Rudeči križ ogr. iz l. 1882, po 5 gld.	29	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885, po 25 lir. . .	45	—
Josizv-srečke iz l. 1888.	16	—
Turške srečke	220	30
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888. . . .	29	—

Akcije.

Avstr. kreditni zavod	606	50
Avstro-ogr. banka	1951	—
Anglo-avstrijska banka	328	75
Dunajsko bančno društvo	511	50
Jadranska banka	416	—
Ljubljanska kreditna banka	398	—
Union banka	576	50
Zivnostenska banka	267	50
Avstrijski Lloyd	590	—
Državna železnica	693	60
Lužna železnica	97	30
Alpine	806	50
Skoda	739	50

Valute.

20 franč. ov	19	13
20 mark	23	54
Sterling	24	08
Rubelj	252	—

Vsa lozadevna po asnila se čobe tudi v podružnici c. kr. pr. v. avs. r. kred. t. zavoda v Ljubljani.

1961

Zahvala.

Za vsa izkazana sočutja povodom smrti naše matere

Marije Demšar roj. Kavčič

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za častno spremstvo k večnemu počitku najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Restavracija VISOKO na Golovcu

vabi za nedeljo dne 17. maja

cenj. občinstvo na bližnji zelo priljubljeni izlet. Poleg dobre domače pijače se bode točila tudi takozvana majniška pijača (Waldmeisterbowle). Za dobro zabavo bo preskrbljeno v vsakem oziru. — Za obilen obisk se najtopleje priporoča

Al. Klasek, restavrater.

Slovenski zavod. 1124

Sanatorij „Mirni dom“

pošta Gornja Kungota pri Mariboru za notranjo in živčne bolezni. Celo leto odprt. — Zmerne cene. Govori se slovensko. Pojasnila daje dr. Čeb

Rimske toplice

v Trzinu (Monfalcone).

1663

Sezona od 1. junija do konca septembra.

Na novo prirejene in povečane vroče bromske in kloridne toplice. Jednako merna toplota 38° do 40° in naravne glinske kopelji. Analizirane od dvornega svetnika profesorja dr. E. Ludwiga ter od njega in najslavnejših zdravnikov Dunaja, Prage, Grada in Trsta najtopleje priporočene proti boleznim ischias, kroničnemu in budemu revmatizmu v sklepjih in mišicah, živčnim boleznim vsake vrste, ter kožnim in ženskim boleznim. — Pojasnila daje radevoljno

UPRAVA.

Po rtiim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nad- vse ljubljena hči in dobra mati gospa

Ivana Jelovšek

veleposestnica in c. kr. dvorna zalagateljica

danes v petek dne 15. maja ob 3. uri zjutraj po dolgo- trajni mučni bolezni previdena s tolažili svete vere v 51 letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne ranjke se bo vršil v soboto 16. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Vrhniki.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi na Vrhniki.

Vrhnika, dne 15. majnika 1914.

Joško, Rupert, Maks,
sinovi.

Ivana Rebič,
mati.

1664

Sirolin "Roche"

prinaša olehčanje in ozdravljenje pri pljučnih boleznih, prehlajenjih, influenci, naduhi

Živirni zavoj 8 K. 4 — se dobi v vseh lekarnah.

Originalni Edison Kinetofon.

SAMO 6 DNI! KINO-„IDEAL“.

Največja senzacija tega stoletja!

Govoreči film od 16. do 21. maja 2 programa po 3 dni.

LJUBLJANA

Knjiga uradnih vlog.

Zbral Janko Dolžan. Obrazi političnih, vojaških, finančnih, davčnih, sodnih in vseh drugih vlog za vsakdanje potrebe. Cena K 3.—, vezana K 4.—. — To je praktična knjiga prve vrste in zato vsakemu potrebna. Že naslov sam pove, kako bogata zbirka najrazličnejših vlog, potrebnih vsak dan, je v nji podana. Obrtne vloge, vloge za uveljavljanje vojaških ugodnosti, davčne napovedi in druge finančne vloge, tožbe, pravde, oporoke, kupne pogodbe, izbrisne pobotnice, vloge na deželni odbor, prošnje itd., vse je v knjigi natančno obrazloženo in pojasnjeno z različnimi, za razne slučaje prirojenimi in takoj porabnimi vzorci. S pomočjo te knjige bo vsak lahko sam napravil pravilno vlogo ter jo, ker je pri vsaki vlogi vlogi označen predpisani kolek, tudi po predpisu kolkval. V primer s koristni, ki jih nudi ta knjiga vsakemu, je nabavna cena nizka. Enkratni izdatek za njo se bo v kratkem času bogato izplačal.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zdravilna zelišča.

Prirejeno po nemški knjižici župnika Jan. Künzleja. Cena 60 vin. po pošti 70 vin. Poleg knjige „Naša zdravila“ in pa brošure s tabelami rastlin „Zelišča v podobi“ je izšla tretja knjižica te vrste pod naslovom „Zdravilna zelišča“, ki jo je spisal švicarski župnik Jan. Künzle. Ta knjižica je skromna, pa bo zadovoljila vsakega, ki jo bo rabil; kar si morda zastoj iskal v obširnejših zdravilskih knjigah, bo našel v tem kratkem, pa jedrnatem spisu. Čudil se boš, da je moderna veda pozabila na najboljša zdravilna sredstva, katera je sam stvarnik podaril naravi, da so nam vsaki čas na razpolago. Naši stari so jih poznali in z uspehom rabili, moda pa jih je črtala iz programa; so pač prevsakanja in si jih lahko sam zastoj preskrbiš, zato kljub svojim neprecenljivim vrlinam nimajo veljave. Knjižica, katero smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogosteje mučijo ljudi, je dosegla prav izvanredne uspehe. V Švici, kjer je izšla, v nemškem jeziku, so se ljudje kar trgali za njo; v par mesecih se je prodalo do 250.000 izvodov. Župnik Künzle je z domačimi zdravilnimi zelišči zdravil že mnogo ljudi in marsikomu rešil življenje. Razven te brošure sta izšli še sledeči knjižici:

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu.

Cena K 1.20, vez. K 1.80. Tudi ta knjiga zasleduje smoter, povzdigniti veljavo starih, preizkušenih domačih zdravilnih sredstev. V kratkem času, odkar je izšla, se je že precej razširila in je splošno znana in priljubljena. Obe priporočeni knjižici pojasnjuje brošura:

Zelišča v podobi.

Cena 60 vin., ki prinaša slike zdravilnih zelišč v naravnih barvah, tako da bo vsakdo, ki kake rastline ne pozna, isto s pomočjo te knjižice lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto in bi jih ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker nudijo prvo pomoč v slučaju nujne potrebe.

Zahvala.

Baron Franc Lazarini, c. kr. deželni vladni tajnik, izreka v svojem in v imenu svojih bratov in sestre ter ostalih sorodnikov, ganjen po plemenitih dokazih naklonjenosti in sočutja, izkazanih o priliki nenadomestljive izgube nepozabnega očeta, tasta, starega očeta itd.

barona Henrika Lazarini

graščaka v Smledniku

najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin dragega rajnega.

Iskrena hvala preč. duhovščini, gospodom zastopnikom raznih uradov iz Ljubljane, Kranja, Kamnika, Smlednika in Tacna, častniškemu zboru in moštvo c. in kr. pošpolka št. 27., požarnim brambam, gospodom pevcem, pokloniteljem krasnih vencev, vobče vsem, ki so spremili svojega prijatelja in znanca na njegovi zadnji poti.

Graščina Smlednik, 12. maja 1914.

Dr. L. Leviv Trstu

je svojega sina s pomočjo tinkture za želodec, lekararja Piccolija v Ljubljani, Dunajska cesta, rešil nadežnih želodčnih slabosti, zoper katere je zastoj uporabljal vsa sredstva zdravniške umetnosti. Steklenica 20 vinarjev. 677

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli, Ljubljana.

Ni lakota najboljši kuhar ampak skušnja.

Skušnja drugih sebi v prid obrniti, to je skrivnost pametne glave. Milijoni gospodinj, učiteljic gospodinjstva in kuharic se strinja v hvale o dr. Oetkerjevih izdelkih; dolgotrajne izkušnje so jih naučile, da visoko cenijo dr. Oetkerjev pečilni prašek, vaniljin sladkor, puding prašek, gustin, regina gelatine in dr. Oetkerjev vkuhalni pripomoček, in pametne, mlade ženske si bodo pridobile sloves dobre gospodinjice le s uporabo teh splošno znanih pripomočkov v kuhinji. Na okrašeni polici imajo vsak čas pripravljene lične Oetkerjeve zavitke in recepte ter ne pridejo nikdar v zadrego, ako potrkaja ljubi gost tik pred obedom na duri njihove snažne delavnice, kjer v aluminijevih, v čistih, niklnastih ali porcelanastih retortah pripravljajo nektar in ambrozijo za ljubljeneega soproga. 806

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob z električno razsvetljavo in kopalnico, se odda za avgust ali tudi prej. Gl. daljska ulica št. 10 visoko pritličje. 1642

ZA BIRMO!!!

priporočea se tvrdka

H. SUTTNER

LJUBLJANA 2

MESTNI TRG 25.

Nizke cene, solidna
dobra postrežba.

Geniki zastoj in poštne prosti.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka „IKO“.

Glavno zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Nikelnaste moške ure	od K 4.10 naprej.
Srebrne moške ure	„ „ 7.80 „
14-karatne zlate moške ure	„ „ 40.— „
Damske ure	„ „ 7.90 „
14-karatne zlate damske ure	„ „ 20.— „
Srebrne verižice	„ „ 1.80 „
14-karatne zlate verižice	„ „ 20.— „

